

Bēgļi Liepājā – strādā,

● ILZE OZOLIŅA

Jau 16 mēnešus Ukrainā notiek Krievijas raisītais karš, kura dēļ daudzi miljoni ukraiņu devušies bēgļu gaitās. Liepājā bēgļi no Ukrainas pērn sāka ierasties jau drīz pēc kara sākuma – februāra beigās. Kāds no viņiem mūsu pilsētā padzīvoja vien neilgu laiku un devās tālāk uz citām zemēm, bet daļa sākt dzīvi no nulles mēģināja šeit. Kā būt bēglim Liepājā? Atbildi uz šo jautājumu pagājušonedēļ, Pasaules bēgļu dienas priekšvakarā, meklēja biedrības "Patvērums – Droša māja" rīkotajā diskusijā, kas notika folkloras centra "Namīns" pagalmā.

Negrib sēdēt uz kakla

Kijivietis Aleksandrs ar savu un diviem bērniem Liepājā ieradās pavisam nesen – 2. jūnijā. Kijivā bijis savs business, un pamest Ukrainas galvaspilsētu viņa ģimene nav vēlējusies. Taču pēc pēdējo mēnešu masīviem Krievijas raķešu uzbrukumiem tomēr izlēmuši doties uz Latviju.

Liepājā Aleksandrs pavadījis bērniņu, šeit apbedīta viņa mamma, kura bija latvieti, un vecmamma. Mācījies Liepājas 2. vidusskolā (tagadējā Liedaga vidusskolā), bet pēc Rīgas Politehniskā institūta absolvēšanas pārcēlies uz dzīvi Ukrainā. Viņa māsa palika Latvijā.

"Kad pie mums Ukrainā sākās karš, man no Liepājas piezvanīja bijusī klasesbiedrene – krieviete. Viņa man teica: kaut tu un visi tavi bērni nosprāgtu, jo jūsu, *hoholu*, dēļ mums liek mācīties latviešu valodu un kārtot eksāmenu!" Ar šādu pieredzi Aleksandrs dalās biedrības "Patvērums – Droša māja" rīkotajā diskusijā.

Vīrietis, turpinot savu stāstu, pauž neizpratni: viņš, mācoties skolā, latviešu valodu apguvis, bet kā tas nākas, ka minētā klasesbiedrene, kura latviešu valodu arī mācījās jau no 2. klases, to nav iemācījusies joprojām?

"Šeit sabiedrība ir sadalījies – vieni ir par [karu Ukrainā], otri pret. Latvieši mūs visus atbalsta," viņš saka.

Aleksandra pausto papildina kāda cita sieviete no Ukrainas, kura klāsta, ka liepājnieki bēgļus uzņēmuši ļoti labi, par ko viņa ir pateicīga. Taču kā darvas piliens mucā esot izteikumi, ko

šeit dažkārt nākas dzirdēt, proti, "jūsu dēļ pasliktinājies mūsu dzīves līmenis".

"Mēs latviešiem negribam sēdēt uz kakla, tāpēc cenšamies meklēt veidu, kā pašiem sevi nodrošināt," viņa saka, norādot, ka Liepājā viņa dzīvo jau no pagājušā gada aprīļa un uzreiz pēc ierašanās šeit sākusi meklēt darbu. Viņai ir inženiera konstruktora izglītība, Ukrainā strādājusi labā amatā. Liepājā latviešu valodas nezināšanas dēļ savā profesijā darbu atrast nav varējusi. "Sāku mācīties latviešu valodu un uzsāku darba gaitas viesnīcā, jo ģimene bija jānodrošina," pastāsta sieviete.

Šī problēma gan nav tikai Latvijā – Eiropas Savienībā daudzi cilvēki no Ukrainas strādā darbos, kas neatbilst viņu kvalifikācijai, jo bieži vien viņiem traucē valodas barjera vai arī viņu kvalifikācija netiek atzīta, ziņo Eiropas Komisija. Tās ziņojumā secināts, ka sevišķi tas attiecas uz sievietēm.

Gan dodas prom, gan brauc šurp

No pagājušā gada februāra, kad Liepājā ieradās pirmie Ukrainas civiliedzīvotāji, līdz šā gada 18. jūnijam vienotajā UCASNIR sistēmā kopā mūsu pilsētā reģistrēti 1561 Ukrainas civiliedzīvotājs (salīdzinājumam – pirms gada 19. jūnijā reģistrēti 1094 Ukrainas bēgļi).

"Jāvērš uzmanība uz to, ka šie dati atspoguļo cilvēku skaitu, kas veikuši reģistrācijas aktu, ierodoties Liepājā, tomēr tas nenozīmē, ka šeit joprojām uzturas tieši šāds skaits ukraiņu. Ņemot vērā, ka viņiem nav stingra pienākuma paziņot par savu došanos prom no pilsētas vai valsts, tad precīzu datu pašvaldībai nav. Taču tas, ko novērojam, ir, ka līdz ar siltā laika iestāšanos paaugstinās bēgļu kustība – cilvēki dodas atpakaļ uz Ukrainu, lai tur paliktu vai arī savā dzimtenē un citviet Eiropā apciemotu ģimenes locekļus. Tāpat nedaudz palielinās arī no jauna reģistrēto ukraiņu skaits Liepājā – šobrīd vidēji nedēļā tie ir 4–6 Ukrainas civiliedzīvotāji. Informācija par došanos prom saņemta par nedaudz vairāk nekā 300 personām," skaidro Liepājas domes pārstāve, koordinatore Ukrainas civiliedzīvotāju jautājumos Agija Meniķe.

Primāro atbalstu – izmīnāšanu – atbilstoši "Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumam" šobrīd Liepājā saņem 84

Šogad Latvijā līdz jūnija vidum iecelējuši vairāk nekā 54 000 Ukrainas pilsoņu – pārsvarā personas, kuras šķērso Latviju tranzītā, atgriežoties Ukrainā vai arī dodoties tālāk uz kādu citu valsti, informē Iekšlietu ministrija.

cilvēki, kas izmitināti ukraiņu mītnes vietā Siļķu ielā 7 un pašvaldības dzīvokļos. Vēl 115 personas dzīvo 67 mājāsaimniecībās liepājnieku nodrošinātajos mājokļos, mājāsaimniecības īpašniekam saņemot valsts no-

teikto kompensāciju.

Liepājas vispārīgizglītojošajās skolās šobrīd reģistrēti 79 Ukrainas bērni, bet vēl 19 apmeklē pirmsskolas izglītības iestādes.

Pedagoģi Gitu Smiļģi-Danci, kura Liepājas Raiņa 6. vidussko-

lā bēgļiem no Ukrainas māca latviešu valodu, pārsteigusi kāda ukraiņu rakstura iezīme.

"Kad 6. skolā ieradās pirmie audzēkņi no Ukrainas, es jau biju izdomājusi sarakstu ar vietām, kuras apmeklēsim. >>

ES DOMĀJU TĀ:

VAI ESAT KOMUNICĒJIS AR BĒGLIEM NO UKRAINAS?

Ināra Rozenbaha

– mūzikas skolotāja: – Bērnudārzā, kurā strādāju, vienā grupā ir

meitenīte no Ukrainas. Atbrauca kopā ar mammu un vecmāmiņu. Izskatās, ka viņa ir iejutusies. Nāk dziedāt pie manis ansamblī un cenšas. Prot atbildēt latviešu valodā. Latviski jau daudz ko saprot, ar izrunu grūtāk.

Vita Striķe –

vecākā referente: – Pērnvasar satiku divus ukraiņus – sievu un vīru, kas strādāja

viesu namā Latgalē. Strādāja ļoti čakli un darīja visus darbus.

Prombraucot pirmo reizi zem spilvena viņiem atstāju mazu pateicību – no visas sirds par citīgo darbu. Viņi bija ar lielu darba tikumu, sirsnību, sākuši mācīties latviski.

Gunārs

Ansīņš – domes priekšsēdētājs:

– Ir nācies un diezgan bieži. Pēdējā reize bija tad, kad runāju ar ukraiņu zobārstēm, kas strādā zobārstniecības poliklīnikā. Viņām bija aktualizējies jautājums par latviešu valodas apguvi augstākajā līmenī, jo būs vajadzīga attiecīga apliecība. Dakteres stāstīja, ka darba dienas tik garas, ka nepietiek laika, pietrūkst spēka, lai latviešu valodu vēl apgūtu augstākajā līmenī.

Sanita Matēviča –

cīravniece:

– Dzīvoju

laukos un bēgļus neesmu satikusi, nekāda komunikācija nav sanākusi. Cik zinu, vairāki ukraiņi tagad dzīvo un strādā Kazdangā.

Toms Tiļļa –

treneris:

– Neesmu nevienu saticis, komunicējis. Tā speciāli viņiem uzmanību

nepievēršu. Droši vien daudzi cenšas nerunāt krieviski. Neviens no draugiem, paziņām arī neko nav stāstījis. Protams, zinu, ka ukraiņi šeit ir!

DAIGA LUTERE
GIRTA GERTSONA FOTO